

ε|ты| въ срдци твоемъ ::
 И |и|равъ коуди и истинынъ.
 сълибренъ кротъкъ поко-
 ри въ. долоу пониуа оумъ
 же къ нбсн простната:
 оумиленъ къ боу и къ
 чељкомъ прнвѣтъли-
 въ. и пеудальнааго тѣши-
 тель. тѣпѣлии въ на-
 пасти и ииштетѣ: ште-
 дръ и иилюстнвъ. ии-
 штннии кърнителъ.
 ст|р|анъноопрннииинкъ

скърбънъ грѣха ради |ве|-
 селъ о бѣ: алуинъ коуди
 жадьи нъ. кротъкъ не слад-
 вохотънъ. не златолю-
 быцъ дроу голюбъцъ. не
 гърдъ коуди ии въ прѣ-
 дъ цѣмъ. готовъ въ по-
 велѣнн иего: въ отъвѣ-
 тѣхъ сладъкъ. често
 молитвеникъ. разоу-
 мънъ троудыннкъ къ
 боу: ,, —

Не осоудитель всакого

62

|**Человека:** поп|ы|ръннкъ
и обиднныи хъ не лице-
мърънъ. „,

Уадо еуаггелия. снъ въ-
скръсенна. наслѣ-
дъннкъ вондоу-
штата жиженъ ѿ
хъ нісъ гн наше-
мъ. илюоже
слава ѿстъ
нънна и прн-
сно и въ вѣк
вѣкомъ аминъ: ☩ : .,,

62v

наказаннє ісухна
презвутера нерслиѣ

Страхъ вънноу наинъ и
бжню любъвъ. и чисто
къ въсѣли срдцѣ: „,

Самого надъ сокою сто-
яща ба вѣроу. елькра-
ты чьто твориши: ☩ : .,,

Радоу сѧ иогда твориши
добро иъ не въиси сѧ. еда
погрязенни на отишън
вондесть: ☩ : .,,

Исликоже въ законѣ прѣ-

63

ДН НДЕШН· ТОЛНКО ЖЕ НЕДО-
СТАТЪУБНГ СЛ СЪВРШЕН|Ы|-
ИМЬ ВѢЖЬ·,, —

Бъсакого дѣла коньцъ· прѣ-
дъ наувлъмъ распытан
ДН И пошть· къ коньу-
ноумоу же ДН възирн
вънноу: ♂ :,, —

Не съмѣшан сл съ тѣлии н|и|-
колиже· также видинши хоу-
лигы ^т добрыхъ:,, —
Спѣши же инкомоуже |ве|-
реда сътворнти: въ свое-

63v

иъ дѣлѣ: ♂ :,, —

Не весели сл цвѣтоуштнин
мира сего· тако травыныи
бо есть цвѣтъ· иленко бо
ниь върпешн толнко же
оувадаиетъ: ♂ :,, —

Бъ пеуальхъ блгодарствї
БА· и гарьмъ ти грѣхъ
Бъ-
ныи обльгъунть сл·,, —

Съмотрнли севѣ да инѣ-
мъ не защиремъ· мъ-
ного бо того въ настъ никъ-
же то инѣмъ не защи-
римъ

иаиъ: ⚭ :,, —

Ψалъмъ вѣнноу да боудетъ
въ оустѣхъ твоихъ. еъ во
мѣнии прогонитъ вѣсы:,, —

Млтва ти съ трѣзвенiemъ
да бывають оумынтымъ.

да не тако молнии сѧ. я-
ко же иѣсть годѣ бѹ:,, —

|Вѣнноу поминан бѣ да я-
ко ибо боудетъ оумъ
твои:,, —

Съважи пазыкъ си. многа-
шьды во иѣвштаютъ. ие-

же иѣсть лѣпо тантн:,, —

Доброты своего тан. послу-
хи же житню мѣногы и-
мѣн: ⚭ :,, —

Толико тѣулоу дан тѣлоу.
иаинкоже траѣкоуетъ. а
не иаинкоже похочуетъ:,, —

Не люби пннатн сѧ. любъвъ
во съ сми житиемъ тво-
иитъ. вражъда же отъ не-
го къ бѹ плоднть сѧ., —

Отъвраштн сѧ житниски-
иа радостн: та во подъпль-

65

ЗАТИ СЛ ТВОРНТЬ· ТЕКОУ-
ШТИИМЬ НА СПСЕННИЕ

СВОИ: ☩ :,, —

ЮЛНКОЖЕ ИСН СЪГРѢШИЛЪ

ТО СТЕНАНИЕМЬ ПОЛИНА-

Н· БЫВАЕТЬ ВО ШТОУДОУ

ОТЪПОУШТЕННИЕ:,, —

ПОТРѢБНЮ СЪИХЪ ПРНОВЪ-

ШТАН СЛ· ТѢМИ ВО ТН ВОУ-

ДЕТЬ КЪ БОУ ПРНОВЪШТЕ-

ННИЕ: ☩ :,, —

БЪ ЦРКВН АКЫ НВСН СТОУ-

ПАН· Н НИУТОЖЕ ВЪ НЕИ

65v

НЕ ГАН· НН ПОМЫШЛАН ЗЕ-
МЛЫАДГО:,, —

ОУНЕ ВЪСЕГО ДОВЪЛЪ НИК-

Н· ОУСТОУПАН ЖЕ БОУ ПЕ-

ШТИ СЛ В НЕИ· ДА ВОУДЕ-

ШИ ВЪННОУ ОВНЛЫНЪ:,, —

СЪПОНОУ ТВОРН ПЛЪТН ВЪ

БЛАГЫНХЪ ТРОУДѢХЪ:,, —

ПНН МЕДЪ ПОМАЛОУ· ЮЛН-

КО ВО И СЪКРАУДЕШН· ТО

БЛГДѢТЬ ТН И: Н НЕЗА-

ПННАНН ТВОРНТЬ:,, —

ОУТОЛН ГНІВЪ· ВѢСОУ ВО И-

стъ оцъ[:]
и гда без мѣры
нсходнть:

Еъ та^зыцъ прѣже вѣруя |и-
мѣн ^ллѣтвоу: „, —

Попы вѣсѧ идннако чутн.
а къ добрынми подвнжь-
ннкомъ тъцн: „, —

Любн ^лжнта домы· лжн
же домъ потъшти сѧ са-
мъ сътворнти: „, —

Еъ црквъ ужстнми· мате-
жъ во ны вѣнѣшии хъ
свобождяетъ: „, —

и егда ^ллѣтвоу творнши· оу-
мъ си къ боу вѣзведн
аште же и отъпадетъ:
пакы и горѣ вѣзведн:

Не прѣстааетъ оумъ зъ-
лы помыслы раждя: а
зълъга мысли вѣли-
тан· а добрыга сѣн: „, —

Беселн сѧ съмѣренниемъ·
иже во вѣвааетъ высость
съмѣренниемъ· то не о-
барожетъ сѧ нъ великъ
иестъ: : „, —

Толико твоу жан сѧ илнко

мошти наукиешн въ-

съластиити пътъскы-

та похоти. „ „

Помышлан и беныихъ bla-

голѣпниe добротъ. да ти

о земльныихъ не бояде-

ти и нкоиаже похоти.

и еже земльната красо-

та не прнндесть ти на

оумъ: ☠ : „ „

Земльната мыслн. съме-

на соушта вражниа вѣ-

ючи. тако и мыслн прѣд-

станоутъ. и вѣсн иже на

ны тоу авнє осрадил-

ти сѧ: ☠ : „ „

Оукланан сѧ многа сми-

хъ. раславляютъ бо дшю:

раславѣвъши же отъ за-

конъната оужды. оудовъ

нехлаштлють сѧ: „ „

На дѣла подобаютъ дшж

разлоуулати ти на моли-

ты. тако бо не обраще-

ти многа въхода въ ны

ДНЯВОЛЪ: ☠ : „ —

Дѣло законъное мъни уѣте-
нне книжъное. иєгда во
ѹмъ съ гаӡыкъми къто
хочетъ ицѣлнти. то въ
книги вѣнноу да зоритъ: „ —
Яште на дѣло роѹцѣ прости-
раниши. гаӡыкъ ти да по-
иетъ. а оумъ ти да моли-
ть сѧ. проснитъ во отъ на-
сть вѣнноу поминнатъ
иего: ☠ : „ —

Вѣслко дѣло мѣтвою пеѹла-

тълѣван. то же дѣло ѿ не-
мъже ти сѧ оумъ на дѣло-
и не могутитъ: „ —

Праздънъи же да не гасть.
и пакы слышныи [иного]
въ васть вештина ход[ла]ща.
и ииуьтоже дѣлаюшта.
иъ лиценѣрьествоуиж-
штата: ☠ : „ —

Любви дѣло бес пеѹали пе-
реїзываютъ. наулю гъ-
рдынн иеже не потроуди-
ти сѧ съ братъми против-

69

|вѹ| си[л]ѣ прїходѧшти
же |и|а дѣло не много гла-
мъ· на тъштание наше
боуди иғоже ради и҃зидо-
хоми|ть: ♂ : „, —

Мат[и] землемъ лѣноть·

доброты бо также имашн
крадетъ· а ихъже не има-
ши не имашн не дасть о-
бѹестн: ♂ : „, —

Яште хѹешн да ти боуде-
ть рѹгѹиное дѣло ти бо-
жкѹствъно· а не землемо:

69v

то да ти боуде овѹе съ |оу|-
богѹимн: ♂ : „, —

Радѹи сѧ о мѣтвахъ сты-
ихъ моужъ и по истинѣ
сѹштал сты· отъ дѣлъ|
распытан кои бо овощте
отъ плода познаваєт сѧ: „, —

Безълюбни твори ср҃дцими
а иистотоу тѣлъми· то
бо окои створтъ та бѣ-
ю цр҃квъ тѣлесъною· а-
кы творъю· и сѹднти
хѹташтаго· и акы ик|о|-

и|оу та| чистоу свою испы-
тати мыслашта: ,, —

|Егда та оклеветаютъ ра-
зуми|бн· еда ие чьто до те-
б|е в|ъ клеветъ тон· аште
ли |и|честъ· то мин акы ды-
мъ расходлыша ся кле-
ветоу: ∞ : ,, —

|Егда обидили иен· подъ-
вѣгах къ трьпѣнию· и
трьпѣние твое врѣдитъ
швидаша та и оустро-
н|ти| : ∞ : ,, —

|Егда богатство и|л|и |сла|въ
вндиши· помышлан тълѣ-
ныиихъ въсе· и оубѣжн-
ши оуды житниа сего: ,, —

|Т|ырн скърби· въ скърби-
хъ во доброты цвѣтоутъ·
акы въ тринъи цвѣтьци: ,, —

Плаун ся грѣшиника въ оби-
льи живоушта· меувъ во
си соудыныи готоваєть·

|Е|гда къто зъло твора· и не
стыдитъ ся о немъ· ота-
жкуя во имену строу|пты|.

|и въ| отъгданніе пріходи-
ть оуже: ☩ : „ —

Ієлишьды въстѣжниши:

помыслы колико ти пра-
въдьныиагъ пріходицъ
пакостни· и пріндѣтъ
ти даръ иго· „ —

Подобають быти вслкѡ-
мѹ христыаноу съмѣ-
рюноу· а иже къ овѣмиъ
съмѣрнти сѧ· а къ овѣмиъ
ии· то лицеиѣрьныиагъ
то и есть съмѣренніе: „ —

Не бесѣдоу съ зълыиин· ш-
ни бо пооуумлють тѧ на зъ-
лои· а съ пріобъщенніе-
ми ихъ грабъ того пріо-
бъщниисѧ: „ —

Послуашати пріено и гла-
ти съ добрыиин поспѣ-
ван· на рать бо благоу
дѣл подвидають: „ —

Црквь домашніюж къ-
жъдо насть илѣн оумиъ
свои· да творнти подо-
бено ны и есть въ нен:

ЗАКОНЫ ЦРКВЫНЫИ: ,, —

Зълобоу тъгда възненан-
вндиши. иегда разоу-
мъеши. яко въсев-
скъ то и есть ножъ на ны
обостренъ: ,, —

Иегда съ стыини бесѣдѣ-
иеши. въпрашан ихъ о дѣ-
ховънѣмъ. иегда ли не съ
тащѣли. то ты самъ дѣ-
ховънѣ бесѣдоуи: ,, —

Иже славо живетъ. то того
не приводи на съвѣтъ:

И иже во сѧ о зълѣ радоуетъ
то тъ. ненавидитъ добрꙑа|
и съвѣта о томъ не хоуетъ
дѣлати. ,, —

Яште хоуети мѹчъныи
болѣзни гонеузноути. то
никогоже не оклеветан
ни осуждан. о томъ во бо-
жество паде всесего гнѣ-
ваеть сѧ: ,, —

Яште| хоштеши всѧ|кого
г҃рѣх|а в|оли в|ы|ти. чюжї-
хъ испытан. много |бо|

73

того есть въ тебѣ: и мы же
то и номоу защищаемъ: ,, —

Бѣжн вѣнчаныя о улѣве
аште и великъ иеси. еда
ба отъмештишта сѧ тѣ-
бе обраштешн: ,, —

Любн съмѣреніе аште и
великъ иеси. да! въ днѣ съко-
нуаныя въ звѣшиенъ боу-
дешн: ,, —

Не походи улѣка николи-
же. и похвленія не прини-
мешн въ всемъ жиботѣ

73v

своемъ: ♂ :,, —

Иогда въ цркви идешн не гла-
ми сѧ поустошныиин
иже во стотать прѣдъ кѣ-
назъмъ. то ии смируютъ сѧ
ии глумиатъ сѧ. ,, —

Не посмѣни сѧ чюженоу па-
деннию. да самъ скоро па-
дъ смирую боудешн. отъ
иихъже не хоуетшн: ,, —

Хранн оученія си да вѣ-
ница славы подадутъ
ти сѧ: ♂ :,, —

Боу́дн държавълнєвъ запо-
|вѣ|дъмъ смигъ· да сътво-
|ри|тъ та славъна въ чло-
вѣцѣхъ и оугодъна къ
бѹгъ: ♂ : „, —

Тако бо славнть са бжъ-
ство· и тацѣлии непра-
венън въгоднти и есть
бѓѹгъ: ♂ : „, —

Тако подобаиетъ хота-
штоуомоу везънсть-
лѣнино жнитнє жнитн·
и ии въ чътоже мѣни-

ти тълѣнииխъ· „, —

Яште истовыга жнзини |ж|и-
диши· то пренено съмѣрь|-
ти узи члвускы: „, —

Ненавидн настогашта-
ла сега жнзини· видаши
бо ю акты коло валаще са: „, —

Въсего пауе поукастн дш8
да добрыи ти троудъ ве-
з болѣзни творить са: „, —

Въсего бо съде тълѣнино:
дшал же идина бес тъ-
ла читнти оубо подоба-

ИЕТЬ ВЕСТЬЛІКІНОЕ ПА-
УЕ ТЫЛІКІННААГО: ,, —

Не просн оу га славынын-
хъ. нъ тъю полъзънаад-
го просн. оного бо аште
и просашти то не дастъ
аште ли и дастъ то истъ-
лікіетъ: ,, —

Не весел ся о богатъствѣ.
Печали бо иго отълоу-
члють ны отъ ба аште
и не хоумгъ: ,, —

Николиже не прѣзъян

Оу бога плаулюшта ся. да
не прѣзъянмы боудоу-
ть слъзы мольбы тво-
ия: ♂,, —

Отътазати ся подобаетъ
пнаньства. въ немъ бо
по иствереженни стена-
ние и кағазъ вываютъ: ,, —

Помыслъ пльтолюбивы-
и хъ оуне гноушлати ся:
тылатъ бо джак и пльть
осквърнлють: ♂ :,, —

И земльное бес троуда

76

Добро не твориТЬ сѧ· да
почъто благословленаго

ради творида огланя-
е|ли|ь сѧ: ☩ : ,, —

Яште хоуешн бес творида
добро творити· то помин-
нан тако творидъ малого
дѣнъ есть· а мѣдда вѣ-
чната: ☩ : ,, —

Стъ есть долиъ молъбъ-
ни· и мъже стъын стъо
намиъ вѣд|е|ти: ,, —

Яште сѣиешн иишишнмиъ

76v

въ роуцѣ· то не чюже сѣи иъ
свои: не конъ чюже сѣмѧ
половела горуцѣ: ,, —

Яште невесыныиХъ же|л|а-
иши· то |не|нашиди зе-
мльныиХъ· не дадатъ
бо си къ онѣмъ възлѣ-
тати: ☩ : ,, —

Матерн благынамъ си сѣ-
ть· |у|истота и мносты-
ни· да иѣ лъзѣ ии бес тол
ни ве-сия къ хоу |в|оинъство-
вати: ,, —

Не оби́ди милости́на и лю-
бъве· та во бага́го ба съ
нбсе съве́де: „,

Не прѣзри унсто́тынихъ
съсоудъ· творьца во въ-
пльштена уловѣкомъ
показа: ♂ : „,

Не хошти богатѣти з'бо
ни славити сѧ· тъла во
то есть а мы нѣсмъ |ты|-
лѣниин: ♂ : „,

Надъ мрѣвѣи|мы не |пла-
үи н' надъ нестъныс|лы|-

нѣиимъ· онъ во обышть
поутъ· а се свою воля: „,

Съгрѣшаюштааго плаун·
а не оубожаюштааго· вѣ-
нѹати во сѧ имать син
а онъ мѹунти: „,

Глї къ боу много· а къ уе-
ловѣкомъ мало· пооуш-
ченіемъ же Законъи-
ниъ исправлен обою: „,

Омываніе дѣши· багомо-
|лнт|вѣна|га| сльза· н' по
|м|ольбѣ помианн· чесо ра-

ДН СА ИСН ПРОСЛЪЗИЛЪ: ,, —

Богатынхъ житниа сего не

блажи· сильни бо силь-

нѣи испытании вондѣ-

ть· тѣмъже ти соудниж

принстрашьна илюгть

иже: ♂ : ,, —

Яште сами соудниж си·

то и |со|у|дн| иты о|у|кру|отнть

са· радиу|и|ть во с|а| тако

благъ вида гра|ника

веремя си распраштад-

ижта: ♂ : ,, —

Ако же вѣдьно въ поутѣ ри-

стати· такоже и облз|а|-

въшиюмоу са сми житни-

иель· вѣдьно тешти на

ибса: ♂ : ,, —

Все дѣло зъло възочуштад-

иетъ дніавола· възочуштед-

иъ же бывъ· горыцѣ на въ-

зочушт|ен|аго |о|браштад-

иетъ с|а|: ,, —

Яште хоумешн врага си немо-

штьна сътвориши· то гра|

хи си оумалан· и опѣше-

нъ отъ крылоу акы птица.

нграемъ и сибехоу коуде-

ть тобою: съ :,, —

Горе хоулъинкоу стважетъ

бо са иеноу лзъикъ. и не

мошти науинетъ къ соу-

дини ѿвѣщати:,, —

Горе неуистивомуу иға

бо вѣсн просвѣтлать са:

тогда онъ помрачнть

са ӡлѣ:,, —

Горе везаконъинкоу. къ

соуди бо зроу и праведи-

воумоу прндиғть:,, —

Горе лихонмъцю. богатъ-

ство бо иго отъбѣжнть

а огнь и прнниметъ:,, —

Горе лѣнивумоу. искати

бо иматъ тѣгда. иже бу-

деть ӡылѣ изгойбнль.

нъ не обржштеть иго:,, —

Горе блогдынкоу. осквь-

риаметъ бо рнзоч невѣ-

стъинкоу. да и-циѣства

браха съ стондъмъ из-

гънанъ коудеть

Тоутъ же съмърти исть.

въ д'ехъ зълъиихъ ра-
зумъваючи. въ томъ
[бо исть] не вѣдѣши [бѣ:]
и мыже вываютъ [блоч]-
дъ и разбон. и проулати
зълата дѣла: ,, —
прѣмоудростъ и сва
сна сирахова ,, —

Бъса[ка] моудро[се]ть от[гъ]
[гѣ. и] съ инымъ исть въ
[вѣкты] пѣсъка мо-

рѣскааг[о] и капл[а] дѣжаде-
вныя [гдѣн] вѣк[гъ] кѣ-
[то] иштвят[ь]: с[о] :,, —

Прѣмоудростъ к[то] ислѣ-
днть. кор[ен]ть прѣмоу-
дрости ком[оу] отък[ры]
са. [и] разумъ ига [кто]
разумъ:,, —

Издѣнъ исть п[рѣ]моудръ
[с]трашнъ з[и]ло [с]едан[и]
на прѣстолѣ [с]воемъ гѣ[
самъ стъздалъ то -[и]--

